

خط

مشاوران آموزش

ناشر تخصصی علوم انسانی
ناشر تخصصی دروس عمومی

مشاوران آموزش

ناشر تخصصی علوم انسانی
ناشر تخصصی دروس عمومی

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

دفتر انتشارات

تهران، خیابان انقلاب، خیایان ۱۳ فروردین،
کوچه مهر، پلاک ۱۸
تلفن: ۶۶۹۵۳۳۰۵

دفتر فروش

تلفن: ۶۶۹۷۵۷۲۷

سرشناسه : رضایی، الهام، ۱۳۷۳
عنوان : جامعه‌شناسی تست‌های سطح بالا
مشخصات نشر : ۲۸۷ ص، مصور، جدول، ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س م.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۸-۲۶۵-۴
فروست : مجموعه کتاب‌های تیزشیم
وضعیت فهرست‌نویسی : فیبای مختصر
شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۶۱۷۴۸

عنوان تیزشیم جامعه‌شناسی

ناشر مشاوران آموزش

چاپخانه مؤمن

شمارگان ۲۵۰۰

قطع رقعی

نوبت چاپ دوم - ۱۳۹۹

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۸-۲۶۵-۴

قیمت ۵۸۰۰۰ تومان

آشنایی با گروه تولید کتاب تیزشیم جامعه‌شناسی

خانوادهٔ تألیف

مؤلف: الهام رضایی

ویراستاران: سیده زهرا موسوی‌نیا - شراره فلاحتی

خانوادهٔ چاپ و طراحی

طراح جلد و لسی‌اوت: آذر سعیدی‌منش

گرافیکست و صفحه‌آرا: زهرا اسکندری

پیتنگ فنار

سخن ناشر

وقتی عبارت «تیزشیم» را می‌بینید؛ یعنی گویندهٔ این عبارت که مشاوران آموزش باشد، چند اندیشهٔ کلیدی را به‌عنوان فرض پذیرفته است:

۱. تیزشیم یعنی تیز بشویم؛ یعنی تیزهوشی ناشی از رفتار و عملکرد و تلاش ماست، نه ناشی از ژنتیک و وراثت!

۲. تیزشیم یعنی حتماً بدو! همین‌طور یک‌جا بمانی که تیز نمی‌شوی ...

۳. تیزشیم یعنی چاقوی ذهن را تیز کن! چاقوی ذهن چطور تیز می‌شود؟ با برخورد با تست‌هایی که به همین منظور برای شما آماده شده است. «تست‌های سطح بالا» برای تیزشدن شماست.

۴. تیزشیم یعنی کوتاه نیا! یعنی قبول نکن که اگر تا سال قبل در ذهن هم کلاسی‌ها و معلم‌ها، دانش‌آموز کندی تصوّر می‌شدی، امسال هم همین‌طور قرار است باشد. نه! تیزشیم؛ یعنی جنگجو باش! کوتاه نیا!

۵. تیزشیم یعنی تا آخرین لحظه! یعنی تو خودت را کسی فرض کن که هر چه ضربه بخورد، بلند می‌شود. تیزشیم یعنی جنگجویی که همیشه دقیقهٔ ۹۰ گل می‌زند و بعد از این که بازی تمام شد، غصه می‌خورد و در حین بازی همیشه می‌جنگد و به خودش اجازه نمی‌دهد که حین بازی غصه بخورد. چراکه می‌داند هر لحظه احتمال نتیجه گرفتن وجود دارد.

۶. تیزشیم یعنی همراه شما هستیم تا هر لحظه که خسته شدید از تیز کردن ذهن‌تان، با درسنامه، تست‌ها و پاسخ‌ها، نقش «فلقی را بازی کنیم» که شما می‌خورید و می‌دوید از بس می‌سوزاندتان! یادتان نرود که زیبایی در همین سوختن‌هاست!

در انتها بگویم که امیدوارم مجموعه کتاب‌های تیزشیم، برای شما دانش‌آموزان علوم انسانی که به‌دنبال بالا رفتن از سطح متوسط هستید و دلتان می‌خواهد قله را نه از تعریف دیگران؛ بلکه با حضور خودتان تجربه کنید، مفید باشد.

و حید تمنا

مقدمه

جامعه‌شناسی یکی از درس‌هایی است که معمولاً شما را دچار حس‌هایی دوگانه می‌کند. ممکن است کتاب دهم را بسیار دوست داشته باشید؛ اما از کتاب دوازدهم کلافه شوید! یا کتاب یازدهم را فقط حفظ کنید؛ اما کتاب دوازدهم را کاملاً بفهمید و درک کنید!

اما هیچ فکر کرده‌اید مشکل از کجاست؟ اگر نظر مرا بپرسید، می‌گویم مشکل نه از شماس (به‌عنوان دانش‌آموز یا دبیر)، نه از کتاب؛ بلکه از تفکیک این سه کتاب و دروس آن است، مشکلی که یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های ما بود و به نگارش کتابی که در دست شماست، منجر شد. کتاب حاضر چهار بخش عمده دارد:

۱. هر درس‌نامه، یک بسته آموزشی:

این اولین بار است که در جامعه‌شناسی، از سبکی جدید در نگارش درس‌نامه استفاده کرده‌ایم. از آنجایی که هدف ما در نگارش این کتاب، تسلط بر کنکور بوده؛ مطابق با رویه کنکور؛ کتاب را کاملاً ترکیبی نوشته‌ایم. هر درس‌نامه را، به‌ترتیب دروس کتاب؛ اما نه درس به درس؛ بلکه ترکیبی آورده‌ایم. به‌طوری‌که شما مفاهیم و کلیدواژه‌ها را در ارتباط باهم یاد می‌گیرید. در راستای این هدف، در هر بسته آموزشی، سه بخش، به کمک شما می‌آیند:

تیز شو: در این بخش است که هدف ما در کتاب به انجام می‌رسد. ما به شما سرخ می‌دهیم و شما تیز می‌شوید! در این بخش، کتاب را زیر ذره‌بین قرار می‌دهیم؛ از ارتباط، پیوند و تحلیل مفاهیم می‌گوییم و باهم، فراتر از متن کتاب می‌رویم.

دست‌انداز: هدف این است که با قراردادن یک مانع یا سرعت‌گیر، سرعت شما را کم کنیم؛ چرا؟ تندوتیز بودن خیلی هم خوب است! اما گاهی تند گذشتن و رد شدن از یک مطلب، حتی اگر مطمئن هستید که آن را به‌خوبی یاد گرفته‌اید، شما را از یک نکته انحرافی که در آن متن وجود دارد، غافل می‌کند. دست‌اندازها، شما را به‌موقع، نگه می‌دارند، از بدنه اصلی کتاب جدا می‌کنند و به شما فرصت فکر کردن می‌دهند.

نیم‌نگاه: گاهی برای یادگیری مطلب جدید، نیازمند یادآوری یک نکته در مطالبی که قبلاً خوانده‌اید، هستید؛ بنابراین در درس‌هایی که لازم است، با نیم‌نگاه‌ها به عقب بازمی‌گردیم؛ اما همچنان رو به جلو، پیش می‌رویم.

۲. دو آزمون ۱۵ سؤال برای هر بسته آموزشی:

هدف از طراحی آزمون، سنجش یادگیری شماست. بعد از یادگیری کامل درس‌نامه، با دو آزمون ترکیبی، هر کدام ۱۲ دقیقه، خود را بسنجید. این آزمون‌ها از نظر ساختار و محتوا مطابق کنکور طراحی شده‌اند. در آزمون‌ها دو هدف آموزشی را در نظر گرفته‌ایم:

تیبندی تست‌ها: سؤالاتی که در آزمون‌ها قرار داده‌ایم، بسیار متنوع است؛ اما در سطح بالا! بنابراین کم‌تر سؤالات حافظه‌ای و بیش‌تر سؤالات ترکیبی، مفهومی، علت و معلولی و کنکاشی و حتی فرآیندی از کنکور خواهید دید.

مشاوره: یکی از نقاط قوت مجموعه کتاب‌های تیزشیم، ارائه نکات مشاوره‌ای در متن کتاب است. گاهی شما مطالب را به‌خوبی یاد گرفته‌اید و در به‌خاطر آوردن آن نیز مشکلی ندارید؛ اما نمی‌دانید چگونه باید به سؤال پاسخ دهید! بنابراین این بخش‌ها را جدی بگیرید.

۳. آزمون‌های جامع:

سه آزمون ۲۰ سؤالی (مطابق با کنکور) یکی برای جمع‌بندی دهم؛ یکی برای جمع‌بندی یازدهم و یکی هم برای جمع‌بندی سه پایه، در آخر هر بخش برای شما قرار داده‌ایم تا با خیال راحت، مطالب هر کتاب را ببینید و بعدی را شروع کنید.

۴. پاسخ‌نامه:

با بسته‌های آموزشی، در بخش آموزش و سنجش به‌خوبی پیش می‌رویم و در بخش مرور، مهارت‌آموزی و تکنیک پاسخ‌گویی نیز، با پاسخ‌نامه هدف تام و تمام کتاب را به انجام می‌رسانیم.

در نهایت بگویم که برای این کتاب، زمان و انرژی زیادی گذاشته‌ایم تا متفاوت، جذاب و خواندنی باشد؛ قطعاً صبوری، اعتماد و حمایت اساتید بزرگوام آقای وحید تمنا و آقای احمد خداداد حسینی، بسیار مرا دلگرم می‌کرد، همچنین از همکاران عزیزم به‌ویژه خانم سیده زهرا موسوی‌نیا بابت ویرایش دقیق کتاب و خانم زهرا اسکندری، بابت زحمات صفحه‌آرایی، بسیار سپاس‌گزارم. از آنجایی که یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های ناشر علوم انسانی، رشد و توسعه تخصصی این دانش است؛ در صورت علاقه‌مندی به دانش‌افزایی، می‌توانید مقالات علمی، ویدیوهای آموزشی و تدریس‌های مجازی ما را در کانال تخصصی جامعه‌شناسی دنبال کنید.

[@sociologist](#) کانال تخصصی جامعه‌شناسی
 ارتباط با مؤلف [@jamemoshaveran](#)

فهرست

جامعه‌شناسی دوازدهم

درس ۱ و ۲	۱۵۶
آزمون اول	۱۶۱
آزمون دوم	۱۶۴
درس ۳ و ۴	۱۶۸
آزمون اول	۱۷۲
آزمون دوم	۱۷۵
درس ۵ و ۶	۱۷۸
آزمون اول	۱۸۳
آزمون دوم	۱۸۶
درس ۷ و ۸	۱۹۰
آزمون اول	۱۹۵
آزمون دوم	۱۹۸
درس ۹ و ۱۰	۲۰۲
آزمون اول	۲۰۷
آزمون دوم	۲۱۰
آزمون جامع (سه پایه) ..	۲۱۳
کنکور سراسری ۹۹ ..	۲۱۸
پاسخ‌نامه تشریحی ..	۲۳۰

جامعه‌شناسی یازدهم

درس ۱ و ۲	۶۸
آزمون اول	۷۱
آزمون دوم	۷۵
درس ۳ و ۴	۷۸
آزمون اول	۸۲
آزمون دوم	۸۵
درس ۵ و ۶	۸۹
آزمون اول	۹۲
آزمون دوم	۹۶
درس ۷ و ۸	۱۰۰
آزمون اول	۱۰۵
آزمون دوم	۱۰۸
درس ۹ و ۱۰	۱۱۳
آزمون اول	۱۱۷
آزمون دوم	۱۲۱
درس ۱۱ و ۱۲	۱۲۵
آزمون اول	۱۲۸
آزمون دوم	۱۳۱
درس ۱۳، ۱۴ و ۱۵ ..	۱۳۴
آزمون اول	۱۴۳
آزمون دوم	۱۴۷
آزمون جامع یازدهم ..	۱۵۱

جامعه‌شناسی دهم

درس ۱ و ۲	۶
آزمون اول	۹
آزمون دوم	۱۲
درس ۳، ۴ و ۵	۱۵
آزمون اول	۱۸
آزمون دوم	۲۲
درس ۶ و ۷	۲۵
آزمون اول	۲۸
آزمون دوم	۳۲
درس ۸، ۹ و ۱۰	۳۵
آزمون اول	۳۸
آزمون دوم	۴۱
درس ۱۱ و ۱۲	۴۴
آزمون اول	۴۷
آزمون دوم	۴۹
درس ۱۳ و ۱۴	۵۳
آزمون اول	۵۷
آزمون دوم	۶۰
آزمون جامع دهم ..	۶۳

رابطه فرهنگ و جامعه را در درس‌های گذشته یاد گرفتیم. در این درس می‌فواهیم به صورت عینی‌تر، به رابطه فرهنگ معاصر غرب با نظام نوین جهانی بپردازیم. در این درس به این سوالات پاسخ می‌دهیم که:

۱. فرهنگ غرب چگونه پدید آمده است؟
۲. چگونه از مرزهای فود فراتر رفته است؟
۳. با چه ویژگی‌هایی به شکل‌گیری نظام نوین جهانی منجر شده است؟

تکوین فرهنگ معاصر غرب

قبل از بررسی ویژگی‌های فرهنگ غرب، بهتر است بدانیم این فرهنگ چگونه شکل گرفته و چه دوره‌هایی را پشت سر گذاشته است؟ فرهنگ غرب، همان فرهنگ اروپا در پنج قرن اخیر است. این فرهنگ را از نظر تاریخی به چهار دوره کلی تقسیم می‌کنند:

۱. یونان و روم باستان:
۲. فرهنگ غالب در این دوره، فرهنگ اساطیری بود و خداوندگان متکثر پرستیده می‌شدند. قرون وسطی:
۳. با دعوت به توحید، توسط فرهنگ مسیحیت، دوره قرون وسطی آغاز شد.
۴. در این دوره در ظاهر، رویکرد توحیدی و معنوی به عالم مطرح شد؛ اما در عمل، آباء کلیسا دنیاگرایی و سکولاریسم را دنبال می‌کردند و به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند.
۵. تحریفاتی در این دوره در مسیحیت رخ داد که دو پیامد داشت:

در سطح اندیشه و نظر:	بارویکردهای اساطیری آمیخته و با قبول تثلیث ^۱ ، از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.
در سطح زندگی و عمل:	در تعامل با امپراتوری روم به سمت دنیاگرایی کشیده شد؛ اما پوشش معنوی و دینی خود را حفظ کرد.

۳. رنسانس:

- جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه، اقتدار کلیسا را فرو ریخت و غرب، از قرن چهاردهم وارد دوره رنسانس شد که تا قرن شانزدهم میلادی ادامه یافت.
- رنسانس به معنای «تجدید حیات» و «تولد دوباره» است؛ زیرا در این دوره، غرب به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.
- در این دوره، برای حذف کلیسا، به تدریج دخالت دین در امور دنیوی انکار شد و رویکرد دنیوی به عالم (سکولاریسم) در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و حرکات‌های اعتراض‌آمیز مذهبی نمایان شد.

۱. تثلیث: تثلیث یا سه‌گانه‌باوری، یکی از اعتقادات بنیادین مسیحیت است که براساس آن، خدای یگانه در سه شخص؛ «خدای پدر»، «خدای پسر» و «خدای روح‌القدس»، تجسم پیدا کرد.

هنر	بازگشت به هنر یونان و توجه به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان
اقتصاد	عبور از اقتصاد فتووالی با رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا
سیاست	رقابت شاهزادگان با کلیسا با حمایت گروه‌های مخالف پاپ
حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی	پدید آمدن پروتستانتیسم برای اصلاح دینی به چند صورت: ۱. مخالف قدرت پاپ، نه مخالف دنیاگرایی ← بخشی از اروپا را از تسلط کلیسا خارج کردند. ۲. مخالف دنیاگرایی (رویکرد معنوی داشتند). ← مورد هجوم کاتولیک‌ها و سایر پروتستان‌ها قرار گرفتند.

دست انداز

دو گروه از پروتستان‌های نوع دوم که مخالف جریان دنیاگرایی بودند، آنا‌باپتیست‌ها که با تمولات بعدی یونان غرب همراهی نکردند و آمیش‌ها که از قرن شانزدهم تا امروز، شیوه زندگی فود را تغییر نداده‌اند.

۴. غرب جدید (مدرن):

این دوره، با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود. قبل از بررسی روشنگری، باید عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب که روشنگری نیز یکی از آن‌هاست را بشناسیم.

۱. سکولاریسم

سکولاریسم یکی از عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب است که در پاسخ به پرسش هستی‌شناسی مطرح می‌شود. این رویکرد به نوعی جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور این فرهنگ از جهان هستی است. به طوری که دین‌داران، ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را، توجیه دنیوی می‌کنند.

معنا	رویکرد دنیوی و صرفاً این‌جهانی به هستی	سکولاریسم
ویژگی	ابعاد معنوی انسان را یا به فراموشی می‌گیرد و یا به صورت گزینشی در خدمت اهداف دنیوی قرار می‌دهد.	
انواع	۱. سکولاریسم آشکار: آشکارا ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند. ۲. سکولاریسم پنهان: ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از آن را در خدمت اهداف این‌جهانی قرار می‌دهد. این نوع از سکولاریسم سبب ایجاد نهضت‌های جدیدی شده که از آن به «پروتستانتیسم» یاد می‌کنند.	

۲. اومانیسم

اومانیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب که به معنای اصالت انسان دنیوی و این‌جهانی است. انسانی که اجازه هرگونه تصرفی را در دیگر موجودات دارد. اومانیسم از نتایج منطقی سکولاریسم است و در بخش‌های مختلف فرهنگ غرب، مثل هنر، ادبیات و حقوق بروز یافته است.

نکته: در ادبیات مدرن، به سلوک‌های معنوی، مکاشفات و مشاهدات الهی توجه نمی‌شود؛ بلکه به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره دنیوی پرداخته می‌شود.

پرسش: تفاوت انسان مدرن با فرعون در چیست؟

پاسخ: فرعون برای رسیدن به خواسته‌های نفسانی خود، خودش را در زمره خدایان معرفی می‌کرد و رفتار دنیوی خود را توجیه دینی می‌کرد؛ درحالی‌که انسان مدرن، خواسته‌های این‌جهانی خود را بدون نیاز به توجیه دینی، به رسمیت می‌شناسد.

۳. روشنگری

روشنگری به‌عنوان مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب مطرح شده است که راه شناخت حقیقت و موانع آن را معرفی می‌کند. روشنگری دو معنا دارد:

۱. روشنگری در معنای عام:

- این معنای روشنگری نه پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب؛ بلکه ریشه در اندیشه انبیای الهی دارد که برای از بین بردن موانع در راه شناخت حقیقت آمده بودند.
- این معنا از روشنگری، اگر با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه شود با وحی، عقل و تجربه، می‌تواند تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه دهد.

۲. روشنگری در معنای خاص:

- مخصوص غرب و مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته‌شده در غرب است.
- با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است.
- وجه مشترک همه شکل‌های روشنگری: کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت

دست انداز

انواع شفافیت: ۱. شفافیت سی، ویژه امور ممسوس / ۲. شفافیت عقلی، ویژه امور غیر طبیعی؛ مانند: قوانین علمی، قشایای ریاضی و ... / ۳. شفافیت شهودی، ویژه اموری که از راه مشاهده و استدلال عقلی به دست نمی‌آیند. یک نوع از این شفافیت «وحی» است.

تکنه: رویکرد سکولار که از طریق هنر و تفسیرهای پروتستانی گسترش پیدا کرده بود با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد.

تیزشو!

هواستون باشه که سکولاریسم و فلسفه روشنگری همدیگه رو تقویت و ایجاد کردن؛ یعنی سکولاریسم یا همون نگاه دنیوی به عالم که برای حذف کلیسا ایجاد شده بود، به مرور با تلاش اصلاح‌گرایی مثل «مارتین لوتر» و «ژان کالون» وارد زندگی مردم شد و روز به روز بیش‌تر استفاده شد، باعث گسترش فلسفه‌های روشنگری شد و فود روشنگری هم سکولاریسم رو از لایه‌های سطحی به لایه‌های عمیق فرهنگ غرب وارد کرد.

بحران معرفت‌شناختی در غرب

روشنگری در سه دوره، فرهنگ غرب را دچار بحران معرفت‌شناختی کرد که در این بحران، امکان تشخیص درست و غلط از بشر سلب شد.

۱. در قرن ۱۷ و ۱۸؛ بیش‌تر عقل‌گرایانه بود که با حذف وحی، به دئیسم منجر شد.

دئیسم: اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

روشنگری با رویکرد دنیوی + نفی وحی = دئیسم

۲. در قرن ۱۹ و ۲۰؛ بیش‌تر حس‌گرایانه شد و نوعی علم تجربی سکولار را ایجاد کرد که به دانش ابزاری منجر شد.

۳. از پایان قرن ۲۰؛ با افول تجربه‌گرایی و نفی عقل و وحی و تجربه، به بحران معرفت‌شناختی دچار شد.

آثار فرهنگ جدید غرب (مدرن) در زندگی اجتماعی

در دوره مدرن، با تغییرات عمیق در فرهنگ غرب، این فرهنگ تحولاتی را پشت سر گذاشت و فرهنگ جدیدی در غرب شکل گرفت که به تدریج آثار خود را در زندگی اجتماعی نشان داد. به تأثیرات این فرهنگ بر بخش‌های مختلف زندگی، در جدول دقت کنید:

<ul style="list-style-type: none"> ● علم جدید، دیگر وظیفه شناخت حقیقت را نداشت؛ بلکه به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد. ● علم تجربی، بیش‌ترین اهمیت را پیدا کرد و فناوری و صنعت، رهاورد این بخش از علوم بود. ● انقلاب صنعتی از انگلستان آغاز شد و به تدریج در کشورهای اروپایی گسترش یافت. 	علم، فناوری و صنعت
<ul style="list-style-type: none"> ● گسترش تجارت و رشد صنعت، قشر جدیدی از سرمایه‌داران را به وجود آورد. ● نظام فئودالی ارباب-رعیتی به نظام اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری تبدیل شد. 	اقتصاد
<ul style="list-style-type: none"> ● به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر بر مبنای اندیشه‌های اومانیستی شکل گرفت که با توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و دنیوی او شناخته می‌شد. 	حقوق بشر
<ul style="list-style-type: none"> ● تشکیل نظام سیاسی کاملاً سکولار متناسب با ارزش‌های بنیادین غرب ● لیبرالیسم به عنوان اندیشه سیاسی جدیدی شکل گرفت که اساس آن اومانیسم بود. ● لیبرالیسم: مباح دانستن همه امور در برابر خواست انسان و آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی ● انقلاب فرانسه: نخستین انقلاب لیبرال در جهان 	سیاست

۲۶۱. اگر فرهنگ را به انسان تشبیه کنیم، به ترتیب روح و جسم آن کدام است و از کدام بخش

نافذه‌ای

فرهنگ به عنوان روح و شالوده فرهنگ یاد می‌شود؟

- ۱ عقاید و نمادها- هنجارها و ارزش‌ها- عقاید و ارزش‌ها
- ۲ عقاید و ارزش‌ها- هنجارها و نمادها- عقاید و ارزش‌های بنیادین
- ۳ نمادها و هنجارها- عقاید و ارزش‌ها- هنجارها و عقاید
- ۴ نمادها و ارزش‌ها- عقاید و هنجارها- عقاید و نمادها

۲۶۲. کدام گزینه جاهای خالی در جدول زیر را به درستی کامل می کند؟

به روی

جامعه‌شناسی

آزمون

«الف»	رویکرد دنیوی و صرفاً این‌جهانی به هستی
سکولاریسم پنهان	«ب»
«پ»	رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان
اومانیسم	«ت»

- ۱ اومانیسم- باورها و فلسفه‌هایی که آشکارا، ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند- پروتستانتیسم- از نتایج منطقی سکولاریسم
- ۲ سکولاریسم- باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند- پروتستانتیسم- مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب
- ۳ اومانیسم- باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند- سکولاریسم- مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب
- ۴ سکولاریسم- باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند- سکولاریسم- از نتایج منطقی سکولاریسم

۲۶۳. به ترتیب سکولاریسم و اومانیسم به کدام یک از پرسش‌های اساسی انسان پاسخ می‌دهند؟ ترکیبی

- ۱ پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه- پاسخ به پرسش از چیستی و کیستی انسان
- ۲ پاسخ به ویژگی‌های انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب- پاسخ به سؤالات مرتبط به شناخت جهان و انسان
- ۳ پاسخ به ویژگی‌های انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب- پاسخ به پرسش از چیستی و کیستی انسان
- ۴ پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه- پاسخ به سؤالات مرتبط به شناخت جهان و انسان

۲۶۴. کدام نوع از سکولاریسم، سبب پیدایش «پروتستانتیسم» شده است و ویژگی آن چیست؟ کنکاشی

- ۱ سکولاریسم آشکار- باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند.
- ۲ سکولاریسم پنهان- رویکرد گزینشی به ابعاد معنوی و دینی جهان
- ۳ سکولاریسم آشکار- به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر در فرهنگ معاصر غرب پاسخ می‌دهد.
- ۴ سکولاریسم پنهان- باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند.

۲۶۵. به ترتیب مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی، معرفت‌شناختی و هستی‌شناختی فرهنگ معاصر غرب کدام است؟

- ۱ لیبرالیسم- سکولاریسم- اومانیسم
- ۲ سکولاریسم- لیبرالیسم- اومانیسم
- ۳ اومانیسم- روشنگری- سکولاریسم
- ۴ اومانیسم- سکولاریسم- مدرنیسم

۲۶۶. به ترتیب، پاسخ به سؤالات زیر در گزینه به درستی آمده است. فراتر از کنگور

- الف) کدام دانش، صرفاً وسیله رسیدن به اهداف دنیوی است؟
 ب) امکانات خدادادی که بشر برای شناخت جهان هستی از آن‌ها استفاده می‌کند، چیست؟
 پ) در کدام سطح، مسیحیت آمیخته با اساطیر شد و با قبول تثلیث از ابعاد توحیدی دور ماند؟
- ۱ دانش سکولار- حس، عقل و وحی- زندگی و عمل
 - ۲ دانش تجربی- عقل، شهود و وحی- اندیشه و نظر
 - ۳ دانش حسی- عقل و وحی- عمل
 - ۴ دانش ابزار- حس، عقل و وحی- اندیشه و نظر

۲۶۷. به ترتیب ویژگی روشنگری «در قرن ۱۹ و ۲۰» و پیامد روشنگری به ترتیب «در قرن ۱۷ و ۱۸» و «در پایان قرن بیستم» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

ترکیبی

- ۱ عقل‌گرایی و نفی وحی - اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای سعادت بشر ندارد - بحران معرفتی
- ۲ تجربه‌گرایی، نفی عقل و نفی وحی - اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت بشر ندارد - دانش ابزاری
- ۳ حس‌گرایی، نفی عقل و وحی - دئیسم - بحران معرفتی
- ۴ عقل‌گرایی و نفی حس و تجربه - دئیسم - دانش ابزاری

ترکیبی

۲۶۸. هریک از مفاهیم زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط است؟
«غرب جدید - دکارت، روسو و دیدرو - لیبرالیسم - انقلاب فرانسه»

- ۱ با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز شد - فیلسوف‌های مدرن - آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی مستقل از خواست او - نخستین انقلاب صنعتی در جهان
- ۲ اهمیت یافتن علوم تجربی نسبت به سایر علوم - فیلسوف‌های روشنگری - اندیشه سیاسی جدیدی که براساس اومانیسم شکل می‌گیرد - نخستین انقلاب لیبرال در جهان
- ۳ نفوذ سکولاریسم به عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب - فیلسوف‌های یونان و روم باستان - مباح دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان - نخستین انقلاب صنعتی در جهان
- ۴ گسترش سکولاریسم در فرهنگ عمومی - فیلسوف‌های دوران رنسانس - اصالت بخشیدن به انسان دنیوی و این‌جهانی - نخستین انقلاب لیبرال در جهان

پالشی

۲۶۹. موارد زیر در کدام گزینه، به ترتیب دوره‌های زمانی، آمده است؟

برای پاسخ به این دسته از سوالات، باید دوره‌هایی که این وقایع در آن‌ها رخ داده را به قاطر آورید و سپس، وقایع را به ترتیب دوره‌ها، پشت سر هم بپهنید. آن وقت به راحتی به پاسخ می‌رسید.

الف) پرستش خداوندگاران متعدد

ب) بازگشت به فرهنگ یونان و روم باستان

پ) گسترش سکولاریسم در لایه‌های عمیق فرهنگ غرب

ت) فرهنگ دینی مسیحیت

۱ الف - ت - ب - پ

۲ الف - ب - ت - پ

۲۷۰. به ترتیب «زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا» و «نتایج آن» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

کنکاشی

- ۱ داشتن رویکرد دنیاگرا و سکولار در عمل - رویکرد دنیوی به عالم در سطوح مختلف هنر، ادبیات، اقتصاد و سیاست آشکار شد.
- ۲ جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه - رویکرد دنیوی به عالم در سطوح مختلف هنر، ادبیات، اقتصاد و سیاست آشکار شد.
- ۳ جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه - پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کردند.
- ۴ داشتن رویکرد دنیاگرا و سکولار در عمل - رقیبان کلیسا به دلیل رویکرد معنوی‌شان و برای حذف کلیسا، به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی شدت بخشیدند.

۲۷۱. درستی و نادرستی عبارتهای زیر «در مورد آباء کلیسا در قرون وسطی» در کدام گزینه آمده است؟

ترکیبی

(الف) از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی استفاده می کردند.

(ب) رویکرد توحیدی داشته و دنیاگرایی و سکولاریسم را در عمل دنبال می کردند.

(پ) بندگان خدا را به نام خداوند به بندگی می گرفتند.

(ت) به بهانه عقل، ایمان و وحی را از اعتبار می انداختند.

- ۱ - د - ن - د - د ۲ - ن - د - د - ن ۳ - ن - ن - د - د ۴ - د - د - ن - د

۲۷۲. ارتباط مفاهیم ستون اول و ستون دوم جدول زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

ستون اول	ستون دوم
(الف) زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب رعیتی	۱. رشد تجارت، کشف امریکا و بالا گرفتن تب طلا
(ب) سطوح مختلف روشنگری	۲. عام و خاص
(پ) سطوح تحریفات مسیحیت در قرون وسطی	۳. اندیشه و نظر و زندگی و عمل
	۴. جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه

۱ (الف) ۱ - ۲ (ب) ۳ (الف) ۲ - ۴ (ب) ۳ (پ) ۲

۲ (الف) ۲ - ۳ (ب) ۳ (الف) ۱ - ۳ (ب) ۲ (پ) ۲

ترکیبی

۲۷۳. هریک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط است؟

(الف) مخالف با جریان‌های دنیاگرایانه دوران رنسانس

(ب) از قرن ۱۶ تا امروز شیوه زندگی‌شان را تغییر نداده‌اند.

(پ) از پیامدهای تحریف مسیحیت در سطح اندیشه و نظر

(ت) نظام سیاسی در دوران غرب جدید

۱ کاتولیک‌ها - آناپتیست‌ها - قبول تثلیث و دور ماندن از ابعاد توحیدی - نظام سیاسی سکولار

۲ پروتستان‌ها - آمیث‌ها - آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری - نظام سیاسی کاملاً لیبرال

۳ آناپتیست‌ها - آمیث‌ها - آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری - نظام سیاسی کاملاً سکولار

۴ آمیث‌ها - آناپتیست‌ها - قبول تثلیث و دور ماندن از ابعاد توحیدی - نظام سیاسی لیبرال

مافقه‌ای

۲۷۴. کدام گزینه در مورد فرهنگ جدید غرب نادرست است؟

۱ فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می شود.

۲ رویکرد سکولار با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد.

۳ دنیاگرایی رایج در سطح هنارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را

با مانع مواجه ساخت.

۴ فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن

تسری داد.

۲۵۹. **گزینه ۲** از نظر ترتیب زمانی ابتدا حکومت اسلامی توسط رسول خدا (ص)، تشکیل شد. پیامبر سپس موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان را از بین برد. بعد از آن، گروه‌های مختلف از سراسر شبه‌جزیره برای پذیرش اسلام به مدینه آمدند. و پیامبر نیز پیش از رحلت، نامه‌هایی برای دعوت به دین خدا نزد امپراتوری‌های ایران و روم فرستاده بود.

۲۶۰. **گزینه ۳** گزینه «۱»: سوسیالیسم در قسمت دوم نادرست است. / گزینه «۲»: قسمت اول و چهارم نادرست است. / گزینه «۴»: قسمت اول و دوم نادرست است.

۲۶۱. **گزینه ۲** اگر فرهنگ را به انسان تشبیه کنیم، عقاید و ارزش‌ها: روح و هنجارها و نمادها: جسم آن هستند. / روح و شالوده فرهنگ، همان عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ هستند.

۲۶۲. **گزینه ۲** سکولاریسم: رویکرد دنیوی و صرفاً این‌جهانی به هستی / سکولاریسم پنهان: باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند. / پروتستانیسیم: رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان / اومانیسم: مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب

۲۶۳. **گزینه ۱** سکولاریسم: پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر / اومانیسم: اساسی‌ترین پرسش‌های بشری، پرسش از چیستی و کیستی خود انسان است. گزینه‌های «۱» و «۴» در مورد سکولاریسم و گزینه‌های «۱» و «۳» در مورد اومانیسم درست است.

۲۶۴. **گزینه ۲** سکولاریسم پنهان: رویکردی که ابعاد معنوی انسان و جهان را به‌صورت گزینشی در خدمت اهداف و نیازهای دنیوی انسان قرار می‌دهد و سبب پیدایش نهضت‌های جدیدی شد که از آن به‌عنوان پروتستانیسیم یاد می‌کنند. قسمت اول: در گزینه‌های «۱» و «۴» درست است. / قسمت دوم: در گزینه‌های «۱» و «۲» درست است.

۲۶۵. **گزینه ۲** مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب: اومانیسم / مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب: روشنگری (مدرنیسم) / مهم‌ترین ویژگی هستی‌شناختی فرهنگ معاصر غرب: سکولاریسم

۲۵۱. **گزینه ۲** قسمت اول: در گزینه‌های «۲» و «۳» درست است. / قسمت دوم: در گزینه‌های «۱» و «۲» درست است. در این‌جا گزینه درست مشخص می‌شود. / قسمت سوم: در گزینه‌های «۲» و «۳» درست است. / قسمت چهارم: در گزینه‌های «۲» و «۴» درست است.

۲۵۲. **گزینه ۲** قسمت اول: در گزینه‌های «۲» و «۴» درست است. / قسمت دوم: در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» درست است. کودتای نوزه، از نمونه‌های ناموفق این کودتاها بود.

۲۵۳. **گزینه ۳** کلیدواژه‌های «سلطه- حمله نظامی- اشغال سرزمین و...» استعمار قدیم / کلیدواژه‌های «کودتای نظامی- قدرت اقتصادی- دولت‌های دست‌نشانده- کنترل بازار- مجریان بومی و داخلی و...» استعمار نو / کلیدواژه‌های «تأوی فرهنگی- شبیخون فرهنگی- تهاجم فرهنگی- رسانه و فناوری اطلاعات و...» استعمار فرانو

۲۵۴. **گزینه ۱** زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند در فرهنگ اسلام، عقل است.

۲۵۵. **گزینه ۳** عقاید و ارزش‌ها (ذهنی هستند) با پذیرش انسان‌ها، وارد عرصه فرهنگی می‌شوند و جلوه و نمود تاریخی پیدامی‌کنند (عینی می‌شوند).

۲۵۶. **گزینه ۲** غلبه غرب بر دولتمردان و سیاست‌مداران جوامع اسلامی، در دوران استعمار رخ داد. در این دوران، استبداد ایلی و قومی به‌صورت استبداد استعماری درآمد. / در دوران جاهلیت و قبل از ظهور اسلام، شمال و جنوب شبه‌جزیره عربستان تحت نفوذ روم و ایران بود. / بعد از دوران استعمار و در عصر بیداری اسلامی، متفکران جهان اسلام به خطرات سلطه فرهنگ غرب اشاره کردند.

۲۵۷. **گزینه ۲** دوران خلافت از زمان رحلت پیامبر آغاز شد و در طول خلافت اموی، عباسی و عثمانی ادامه یافت.

۲۵۸. **گزینه ۳** «الف»: در عصر نبوی تا فتح مکه، فرهنگ جاهلی آشکارا در برابر اسلام مقاومت کرد. قسمت اول همه گزینه‌ها به‌جز گزینه «۴» درست است. / «ب»: بعد از فتح مکه از بین نرفت؛ بلکه ظاهری اسلامی به خود گرفت. در این‌جا پاسخ تست مشخص می‌شود. / «پ»: این فرهنگ در دوران خلافت، دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد.

۲۶۶. گزینه ۴ «الف»: همه دانش‌ها درست هستند، اما در کتاب، این تعریف برای دانش ابزاری آورده شده است. با فرض درست بودن قسمت اول در تمام گزینه‌ها، به سراغ قسمت‌های بعد می‌رویم. «ب»: این قسمت فقط در گزینه «۳» نادرست است. «ت»: در این قسمت گزینه‌های «۱» و «۲» حذف می‌شوند و پاسخ سؤال، مشخص می‌شود.

۲۶۷. گزینه ۳ قسمت اول: در گزینه‌های «۲» و «۳» درست است؛ زیرا تجربه‌گرایی همان حس‌گرایی می‌باشد. قسمت دوم: در همه گزینه‌ها درست است، در گزینه «۱» و «۲»، تعریف دئیسم، آورده شده است. قسمت سوم: در گزینه‌های «۱» و «۳» درست است.

۲۶۸. گزینه ۲ قسمت اول: در همه گزینه‌ها درست است. قسمت دوم: در گزینه‌های «۱» و «۲» درست است، در صورتی که روشنگری را به مدرنیسم ترجمه کنیم. قسمت سوم: فقط در گزینه «۴» نادرست است؛ زیرا اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، تعریف اومانیسم است. قسمت چهارم: در گزینه‌های «۲» و «۴» درست است.

۲۶۹. گزینه ۱ «الف»: مربوط به دوره یونان و روم باستان است. «ت»: مربوط به قرون وسطی است. «ب»: مربوط به دوران رنسانس است. «پ»: مربوط به دوران جدید فرهنگ غرب است.

۲۷۰. گزینه ۳ زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا: جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه / نتایج فرو ریختن اقتدار کلیسا: ۱) در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کردند. ۲) رقیبان کلیسا، به دلیل رویکرد دنیوی‌شان و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا، به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.

۲۷۱. گزینه ۱ «ب»: اگر به جای «ویکدر توحیدی» گفته می‌شد «ویکدر دنیوی» درست بود. «ت»: باید گفته می‌شد به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند.

۲۷۲. گزینه ۱ «الف»: رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا / «ب»: روشنگری در معنای عام و روشنگری در معنای خاص / «پ»: در دو سطح اندیشه و نظر و زندگی و عمل

۲۷۳. گزینه ۳ «الف»: آناپابتیست‌ها / «ب»: آمیشرها / «پ»: آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری و قبول تثلیث و دور ماندن از ابعاد توحیدی خود / «ت»: نظام سیاسی کاملاً سکولار

۲۷۴. گزینه ۳ دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و آن را با مانع مواجه ساخت.

۲۷۵. گزینه ۱ سیاست: «نظام سیاسی سکولار»، «لیبرالیسم» و «انقلاب فرانسه» / اقتصاد: «روابط کارگر- سرمایه‌دار» / علم، فتاوری و صنعت: «انقلاب صنعتی»

۲۷۶. گزینه ۳ اگر فرهنگ را به ساختمان تشبیه کنیم، عقاید و ارزش‌ها در حکم پی و شالوده آن هستند. اگر فرهنگ را به درخت تشبیه کنیم، عقاید و ارزش‌ها همان ریشه درخت هستند و در تشبیه فرهنگ به انسان، عقاید و ارزش‌ها در حکم روح انسان هستند.

۲۷۷. گزینه ۴ در سکولاریسم آشکار ابعاد معنوی انسان و جهان هستی آشکارا انکار می‌شود؛ درحالی‌که در سکولاریسم پنهان، بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی در خدمت اهداف دنیوی و این‌جهانی قرار می‌گیرد. قسمت اول: در گزینه‌های «۱» و «۴» درست است. قسمت دوم: در گزینه‌های «۳» و «۴» درست است.

۲۷۸. گزینه ۱ گزینه «۲»: قسمت دوم نادرست است، به جای دینی باید دنیوی گفته می‌شد. گزینه «۳»: قسمت اول نادرست است. / گزینه «۴»: قسمت اول و دوم باید با یکدیگر جابه‌جا شوند، تا گزینه درست باشد.

۲۷۹. گزینه ۳ سران کشورهای اروپایی که به دیدار پاپ می‌روند مصداق افراد دینامداری هستند که در فرهنگ دینی زندگی می‌کنند. آن‌ها برای حفظ و گسترش قدرت خود، رفتارهای دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند و برای همین به دیدار پاپ می‌روند؛ بنابراین از همین قسمت، می‌توان گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» را حذف کرد. قسمت بعد، مصداق افراد دین‌مداری است که در جهان سکولار زندگی می‌کنند، این افراد ناگزیر هستند رفتار دینی خود را توجیه دنیوی کنند؛ بنابراین از فواید نماز، برای سلامت بدن می‌گویند.